

SIVISTYSTOIMEN ALAISTEN TOIMINTOJEN KÄYTTÖSUUNNITELMAT VUODELLE 2018

Hyvinvointilautakunta hyväksyy sivistysosaston sitovat käyttösuunnitelmat tulosyksikkö I-tasolla.

Sivistystoimen toimintaa ohjaa sivistystoimen visio ”*Korkeatasoisen koulutuksen ja vapaa-ajanpalveluiden Ranua.*” Sivistystoimen arvot ”*elinikäinen kasvu ja oppiminen, hyvinvointi sekä yhteisöllisyys*” luovat kaikkien yksiköiden toiminnan perustan. Hyvinvointilautakunnan, sivistystoimenjohtajan ja tulosalueiden esimiesten tehtävät ja toimivaltuudet määritellään hyvinvointilautakunnan toimivaltaohjeistuksessa.

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Talous	TA 2018
Toimintatuotot	0
Myyntituotot	
Maksutuotot	
Tuet ja avustukset	
Vuokratuotot	
Muut toimintatuotot	
Toimintakulut	-109 987
Henkilöstökulut	-93 455
Palvelujen ostot	-7 833
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 184
Avustukset	
Vuokrat	-5 515
Muut toimintakulut	-1 000
Toimintakate	-109 987
Poistot ja arvonalentumiset	-1 834
<i>Tilikauden tulos</i>	<i>-111 821</i>
<i>Vyörytyserät</i>	<i>-1 058</i>

Sivistystoimessa on ammattitaitoinen ja monipuolisesti osaava henkilöstö.

Työssä jaksamiseen ja työhyvinvointia edistäviin toimiin kiinnitetään huomiota. Työnohjausta sekä muuta työkykyä ylläpitävää toimintaa järjestetään ja täydennyskoulutusta tarjotaan henkilöstölle oman osaamisen lisäämiseksi. Sivistystoimessa osallistutaan toiminnan kehittämishankkeisiin resurssien ja saatujen rahoitusten /omarahoitusosuuksien mukaan.

Tositteet hyväksyy sivistystoimenjohtaja, varalta Kirkonkylän koulun rehtori. Sivistystoimenjohtajan laskut hyväksyy kunnanjohtaja.

VARHAISKASVATUS

Talous	TA 2018
Toimintatuotot	188 383
Myyntituotot	33 383
Maksutuotot	155 000
Tuet ja avustukset	
Vuokratuotot	
Muut toimintatuotot	
Toimintakulut	-1 489 943
Henkilöstökulut	-1 130 281
Palvelujen ostot	-195 070
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 150
Avustukset	
Vuokrat	-142 442
Muut toimintakulut	
Toimintakate	-1 301 560
Poistot ja arvonalentumiset	-16 559
Tilikauden tulos	-1 318 119
Vyörytyserät	-14 329

Varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatustilain edellyttämällä tavalla kaikille tarvitseville. Tilapäishoitoa järjestetään käytettävissä olevien resurssien mukaan vapaille päivähoitopaikoille päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan resurssien mukaisesti. Määräraha on varattu 31.5.2018 asti Kuhan kerhoon.

Erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseville lapsille annetaan yksilöllistä varhaiskasvatusta, esiopetusta ja tukitoimenpiteitä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita hyödynnetään koko varhaiskasvatuksen alueella. Perhepäivähoidon sesonkiloontoisuuteen varaudutaan sijaismäärärahoihin ja tilapäishenkilöstön palkkaamismahdollisuudella. Henkilöstön eläköityessä toimia tarkastellaan sisäisesti.

Esiopetus järjestetään joko erillisenä ryhmäopetuksena tai yhdysluokkaopetuksena. Varhaiskasvatuksessa varaudutaan muutamiin ostopalvelusopimuksiin naapurikuntien kanssa. Varhaiskasvatuspalveluita voidaan myös myydä vieraspaiikkakuntalaisille lautakunnan vahvistamaan hintaan. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja esioppilaiden määrän alenemiseen vastataan kohdentamalla henkilöstöresursseja tarkoituksenmukaisesti ja mm. jättämällä täyttämättä toimia niiden vapautuessa.

Varhaiskasvatuksen uudelleenorganisointi selvitetään alkuvuoden aikana siten, että toimenpiteet otetaan käyttöön 1.6.2018. Tilakysymykset ratkaistaan palveluverkkoselvityksen yhteydessä.

Tositteet hyväksyy sivistystoimenjohtaja, varalta Kirkonkylän koulun rehtori.

PERUSOPETUS

Talous	TA 2018
Toimintatuotot	156 300
Myyntituotot	54 500
Maksutuotot	6 000
Tuet ja avustukset	94 400
Vuokratuotot	1 400
Muut toimintatuotot	
Toimintakulut	-5 856 431
Henkilöstökulut	-3 399 853
Palvelujen ostot	-1 153 628
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-210 110
Avustukset	
Vuokrat	-1 092 840
Muut toimintakulut	
Toimintakate	-5 700 131
Poistot ja arvonalentumiset	-223 512
Tilikauden tulos	-5 923 643
Vyörytyserät	-56 320

Opetustoimessa panostetaan yhteistyön lisäämiseen kotien ja koulujen välillä.

Perusopetus toteutetaan lähikouluperiaatteella. Opetusmenetelmät ja oppilaskuntatoiminta edistävät osallisuutta. Ranuan yläasteella järjestetään aikuisten perusopetusta.

Sivistystoimen palveluverkkoselvityksen sekä tilojen kuntokartoitusten pohjalta suunnitellaan tulevaa.

Kehittämistoiminnan esimerkkejä:

1.	Kerhotoimintaa jatketaan opetusministeriön erityisavustuksella ja kunnan omarahoituksella. Tavoitteena on kerhotoiminta kaikilla perusopetuksen kouluilla.
2.	Liikkuva Koulu toiminta kannustaa oppilaita (ja henkilöstöä) liikkumaan ja tavoitteena on tunti liikuntaa jokaisena koulupäivänä.
3.	Kouluilla käytetään opetuksen tukena aktiivisesti tieto- ja viestintäteknologiaa, kuten iPad -laitteita ja muita kannettavia tietokoneita. Vuoden aikana lisätään edelleen opettajien TVT-koulutusta ja tietotekniikan käyttöä opetuksessa.
4.	Perusopetuksen opetussuunnitelmaa päivitetään.

Impiön koulu

Oppilaiden osallistamiseen ja osallistumiseen liittyen järjestetään yhteistyössä vanhempainyhdistyksen ja huoltajien kanssa tapahtumia, jotka tukevat mm. yrittäjyyskasvatusta. Yhteistyötä kylien kanssa jatketaan. Lukuvuoden yhteisenä teemana ovat Suomi 100-vuotta sekä liikkumisen riemu.

Tositteet hyväksyy sivistystoimenjohtaja, varalta Kirkonkylän koulun rehtori.

Kirkonkylän koulu

Opetus- ja kasvatustyön tärkeimpänä periaatteena on perustehtävän toteutuminen yhdessä laadittujen tavoitteiden mukaisesti. Tähän yhdistyy nykyaikainen kasvatusajattelu ja koulun kehitystehtävät. Koulun toiminta on vuorovai- kuteista kodin ja koulun, eri kasvattajien sekä muiden asiantuntijoiden kesken. Nykyaikaiset tavat oppia sähköisillä välineillä ja toiminnallisesti otetaan huomi- oon koulun toiminnan kehittämisessä. Kirkonkylän koulussa oppilaat oppivat ymmärtämään erilaisuutta ja kasvavat kansainvälisyyteen. Lapset saavat lä- heisen kosketuksen luontoon ja vahvan pohjoisen identiteetin.

Tositteet hyväksyy rehtori, varalta sivistystoimenjohtaja.

Kuhan koulu

Koulun toiminnassa on vahvasti esillä yhteisöllisyys, toisten ihmisten huomi- oiminen ja hyvien käytöstopojen merkitys. Lisäksi koululla keskitytään oppilai- den fyysisen aktiivisuuden, toiminnallisen oppimisen sekä osallisuuden lisää- miseen. Kädentaitojen kehittäminen ja ylläpitäminen, luonnon arvostaminen sekä yrittäjyyskasvatus ovat edelleen tärkeitä tavoitteita.

Tositteet hyväksyy sivistystoimenjohtaja, varalta Kirkonkylän koulun rehtori.

Yläkoulu

Koulun tehtävänä on kasvattaa aktiivisia, hyvän itsetunnon omaavia, osallistu- via nuoria, jotka suhtautuvat vastuullisesti ja myönteisesti omaan elin- ja kult- tuuriympäristöön. Nuorilla on peruskoulun jälkeen jatko-opintojen edellyttämät tiedot ja taidot sekä valmiudet ohjata omaa elämäänsä.

Oppilaiden osallisuutta tuetaan muun muassa oppilaskunta- ja tukioppilasto- minnalla. Yhteistyötä huoltajien, lukion ja alakoulujen kanssa tiivistetään. To- teutetaan lukuvuoden teemoihin painottuvia tapahtumia, luentoja ja työpajoja.

Aikuisten perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.1.2018.

Tositteet hyväksyy rehtori, varalta Kirkonkylän koulun rehtori.

Yhteinen

Henkilöstölle järjestetään (opettajat ja ohjaajat) täydennyskoulutusta.

Tositteet hyväksyy sivistystoimenjohtaja, varalta Kirkonkylän koulun rehtori.

LUKIO- JA AMMATILLINEN KOULUTUS

Talous	2 018
<i>Toimintatuotot</i>	26 500
Myyntituotot	
Maksutuotot	5 500
Tuet ja avustukset	21 000
Vuokratuotot	
Muut toimintatuotot	
<i>Toimintakulut</i>	-829 617
Henkilöstökulut	-524 007
Palvelujen ostot	-114 052
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 500
Avustukset	
Vuokrat	-164 058
Muut toimintakulut	
<i>Toimintakate</i>	-803 117
Poistot ja arvonalentumiset	-810
<i>Tilikauden tulos</i>	<i>-803 927</i>
<i>Vyörytyserät</i>	<i>-7 978</i>

Lukiokoulutus

Vuoden 2018 syksystä alkaen uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosikursseilla ja ylioppilaskirjoitusten sähköisten kokeiden käyttöönotto etenee ylioppilaslautakunnan aikataulun mukaan. Opettajien koulutuksessa keskitytään erityisesti sähköisiin oppimateriaaleihin, sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin, verkko-opetukseen sekä uuden opetussuunnitelman mukaiseen arviointiin. Opittuja uusia menetelmiä hyödynnetään opetuksessa mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyömahdollisuuksia muiden lukioiden kanssa toteutetaan osallistamalla Lapin LUKE-hankkeeseen.

Tositteet hyväksyy rehtori, varalta yläkoulun rehtori.

Ammatillinen koulutus

Tositteet hyväksyy sivistystoimenjohtaja, varalta Kirkonkylän rehtori.

Yhteistyötä ammatillisten oppilaitosten kanssa jatketaan. Telma ja Walma -koulutuksen toteutuminen yhteistyössä Redu:n kanssa on riippuvainen opiskelijamäärästä.

KANSALAIPOISTO

Talous	TA 2018
Toimintatuotot	42 690
Myyntituotot	
Maksutuotot	37 540
Tuet ja avustukset	5 000
Vuokratuotot	150
Muut toimintatuotot	
Toimintakulut	-339 503
Henkilöstökulut	-205 370
Palvelujen ostot	-89 008
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 550
Avustukset	
Vuokrat	-40 075
Muut toimintakulut	-500
Toimintakate	-296 813
Poistot ja arvonalentumiset	-6 944
Tilikauden tulos	-303 757
Vyörytyserät	-3 265

Kansalaisopisto järjestää sivistyksellisten perusoikeuksien mukaista lähikoulutusta ja harrastusmahdollisuuksia kurssi- ja koulutustarjonnan kautta. Kansalaisopiston palvelut tuotetaan yhteistyössä laajan sivistysalojen kumppanuusverkoston kanssa. Asiakkaiden toiveiden kuulemiseksi järjestetään erilaisia palautemahdollisuuksia ja kuulemisia heti vuoden aikana.

Tositteet hyväksyy vapaa-aikatoimenjohtaja, varalta sivistystoimenjohtaja.

Kansalaisopisto/opetus

Opetuksessa toteutetaan elinikäisen oppimisen periaatteita ikähaitarilla vauvasta vaariin. Perinteisten ranualaisten kädentaitojen säilyminen turvataan harrastustoimintatarjonnalla. Kuituverkon laajenemisen myötä erityisesti tietoteknisten taitojen lisääminen kuuluu opiston vastuualueisiin. Hyvinvointi ja siten terveellisten elämäntapojen opettaminen kuntalaisille on osa opiston vastuullista toimijuutta. Ikäihmisten hyvinvointia, erityisesti liikuntaa edistävää säännöllistä harrastetarjontaa lisätään.

Musiikissa jatketaan laaja-alaista ja koko kunnan alueelle tarjottavaa opetus- tarjontaa. Uusi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma laaditaan ja tuodaan laaja-alaisemmin kansalaisopiston toiminnan sisälle.

Projektit

Opetusministeriön myöntämän avustuksen turvin tuetaan lukuvuonna 2017-2018 vapaa-ajan harrastustoimintaa opintosetelillä (kohderyhmänä eläkeläiset, alhaisen peruskoulutuksen omaavat, työttömät ja erilaiset oppijat). MSL:n kanssa Hyvän mielen paikat –yhteistyöhanke vireillä tulevaisuuden kuntaa ja osallisuutta tukemaan. Lisäksi tutkitaan yhteistyössä Koillismaan kansalaisopistojen kanssa LAKE –hankkeen hakemista.

Musiikkiopisto

Lapin musiikkiopiston sivutoimipiste Ranualla (vuodesta 1988) on musiikkialan perusammattioppilaitos. Etäopetusta saadaan mm. video-opetuksena. Musiikkiopiston toimintaa sopeutetaan resursseihin. Uusia oppilaita ei oteta.

Tositteet hyväksyy vapaa-aikatoimenjohtaja, varalta sivistystoimenjohtaja.

KIRJASTO

Talous	TA 2018
Toimintatuotot	34 300
Myyntituotot	30 500
Maksutuotot	3 800
Tuet ja avustukset	
Vuokratuotot	
Muut toimintatuotot	
Toimintakulut	-345 654
Henkilöstökulut	-167 828
Palvelujen ostot	-33 755
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81 423
Avustukset	
Vuokrat	-62 088
Muut toimintakulut	-560
Toimintakate	-311 354
Poistot ja arvonalentumiset	-5 160
<i>Tilikauden tulos</i>	<i>-316 514</i>
<i>Vyörytyserät</i>	<i>-3 324</i>

Kirjasto edistää aktiivista kansalaisuutta, moniarvoisuutta, demokratiaa ja sananvapautta sekä kuntalaisten osallisuutta ja sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumista verkottuneessa kansalaisyhteiskunnassa, turvaa tiedon ja kulttuurin yhdenvertaisen saatavuuden kaikille kuntalaisille sekä tukee ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

Tositteet hyväksyy kirjastotoimenjohtaja varalta sivistystoimenjohtaja.

Pääkirjasto

Kirjasto edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen tarjoamalla tilat, laitteet, aineistot ja tietämyksensä kaikkien käyttöön. Toiminnallaan kirjasto tukee ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, edistää tiedonhallinnan perustaitojen hallintaa ja samalla turvaa tietoyhteiskunnan peruspalvelut kaikille kuntalaisille. Pääkirjasto järjestää tiedonhallintataitojen opetusta tarvittaessa tilauksesta. Lukuharrastusta edistetään tarjoamalla kouluille kirjavinkkausta ja seniorikuntalaisille hankkeen kautta lukijoita. Erilaisten verkkopalvelujen käyttö kirjastossa on mahdollista kaikille. Omatoiminen kirjastoasiointi on mahdollista arkipäivisin klo 8.30 – 20 ja lauantaisin klo 8 – 15. Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Posion kunnalle. Tehdään Ranuan ja Posion kirjastojen yhteistyömahdollisuuksista seutukirjastonselvitys.

Kirjastoauto

Kirjastoauto vie tietoa ja lukuelämyksiä haja-asutusalueiden asukkaille sekä sivukylien kouluille tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan lähes samoja kirjastopalveluja kuin pääkirjastokin. Kirjastoauton palveluissa huomioidaan monipalvelut ja yhteistyö eri tahojen kanssa. Kirjastoautopalvelua myydään Simon kunnalle.

VAPAA-AIKATOIMI

Vapaa-aikatoimi tarjoaa kuntalaisille monipuolisia ja laadukkaita edellytyksiä toimia nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimen palveluissa.

Tositteet vastaanottaa hyödykkeen todellinen vastaanottaja, hyväksyy vapaa-aikatoimenjohtaja tai sivistystoimenjohtaja.

Talous	TA 2018
Toimintatuotot	214 626
Myyntituotot	500
Maksutuotot	500
Tuet ja avustukset	179 926
Vuokratuotot	25 900
Muut toimintatuotot	7 800
Toimintakulut	-533 356
Henkilöstökulut	-248 584
Palvelujen ostot	-97 261
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 670
Avustukset	-24 200
Vuokrat	-122 751
Muut toimintakulut	-4 890
Toimintakate	-318 730
Poistot ja arvonalentumiset	-81 766
Tilikauden tulos	-400 496
Vyörytyserät	-5 129

Kulttuuri

Kulttuuritarjonnan kehittämistä tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Taiteiden Yö kokoaa ja tuo esille paikallisia eri taidelajeja, niiden harrastajia ja kokijoita (syyskuun 3. lauantai, 15.9.2018).

Lapin lastenkulttuuriverkostossa kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen ja markkinointiin sekä hyödynnetään verkostoa. Pappila- ja pitäjämuseon vuonna 2017 uusittua pitäjämuseon perusnäyttelyä hyödynnetään matkailussa. Museoiden aukioloa kehitetään toteuttamalla mm. museopäiviä ja museocafeita sekä Taiteiden Yön -cafeella. Ostopalvelutoimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen.

Kärkihankerahoituksella toteutetaan Kuhan ja Impiön kouluilla kerhotoiminta liikunnan ja valokuvaksen teemoilla.

Liikunta

SuomiMies – Myös Naisille – ja/tai Kunnan Mummola –toimintaa toteutetaan edelleen. 100 –vuotias Ranua liikkuu III –hanketta haetaan myös vuodelle 2018. Liikkuva iltapäivä –kerhotoiminta ja retkitoiminta ovat tärkeä osa sosiaalisen vahvistamisen työtä. Liikkuva IP kerhoissa panostetaan laatuun ja mietitään keinoja olla mukana kotouttamisessa liikunnan avulla. Ulkoiluystävä –toimintaa ja ikäihmisten liikunnan lisääviä toimenpiteitä jatketaan. Kuntovihkojen käyttöä jatketaan ennaltaehkäisevän terveystyön muotona. Hyvinvointikertomuksen kautta haetaan liikuntatapahtumien painopisteitä sekä toteutetaan liikuntaraati, kuntalaisten kuuleminen. Rajalta Rajalle –hiihdossa toimitaan Ranuan osuuden järjestävänä kuntana, neljälle hiihtoryhmälle viikoilla 10-11.

Nuoriso

Nuorille tarjotaan sosiaalisen vahvistamisen välineitä kuulemalla nuoria, edistämällä nuorten omaa toimintaa/osallisuutta, tukemalla järjestöjä ja toimimalla yhteistyöverkostoissa yhteisöllisyyttä vahvistaen. Nuorten ja päättäjien keskustelutilaisuus toteutetaan syksyllä.

Etsivän nuorisotyön ja Nuorten työpajatoimintojen selkeä jalkauttaminen osaksi Ranuan kunnan palveluverkostoa ja osin Työllisyysyksikköä ja kunnan sisäistä toimintaa jatkuu. Nuorten työpajan Stara ESR kehittämishanke jatkuu kahden työntekijän voimin 14.9.2019 asti. Etsivän nuorisotyön resursointia ja asiakasvirtoja seurataan kiinteästi. Tiivis yhteistyö nuorten työpajan kanssa asiakaskäynneissä. Nuorten työpajassa työskentelee kansallisella rahoituksella 60% työntekijä.

Nuorisotilojen aukiolo ti -ke klo 14 – 16, to 14 - 18 ja pe klo 14 – 24 ja la 16 – 23. Monkkarin toimintaa kehitetään turvallisena ja kaikille avoimena toimintaympäristönä. LaNuti nuorisotiedotusta sekä sosiaalisen median käyttöä tehdään nuorten kanssa yhdessä. 100% lisäaineeton toimintaideologiaa toteutetaan myös perustyössä.

Kansainvälisyys on osana perusnuorisotyötä eri hankkeiden ja tapahtumien kautta; harjoittelijoita haetaan. Nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistetään mm. moniammatillisen yhteistyön keinoin ja hyvinvointikertomusta työvälteenä käyttäen.

Projektit

Kustannuspaikka 1836 Neuvo (kansainvälisyys) on nettobudjetoinnissa. Stara, ESR –kehittämishanke Nuorten työpajalla. 100 –vuotias Ranua liikkuu III, Kotouttaminen liikunnan avulla, EVS –Italiasta 11/2018 saakka ja Suomea Suomea –stipendiaatit 3 – 6 kk kesästä alkaen, Erasmus+ YiA –nuorisovaihto Espanjassa.

SIVISTYSTOIMI

Käyttösuunnitelmat yhteensä

Käyttötalousosa yhteensä	TA 2018
Toimintatuotot	662 799
Myyntituotot	118 883
Maksutuotot	208 340
Tuet ja avustukset	300 326
Vuokratuotot	27 450
Muut toimintatuotot	7 800
Toimintakulut	-9 504 491
Henkilöstökulut	-5 769 378
Palvelujen ostot	-1 690 607
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-383 587
Avustukset	-24 200
Vuokrat	-1 629 769
Muut toimintakulut	-6 950
Toimintakate	-8 841 692
Poistot ja arvonalentumiset	-336 585
Tilikauden tulos	-9 178 277
Vyörytyserät	-91 403